

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13C/221/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116213690
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8116213690.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobkyne: I. Z., G.. XX.X.XXXX, K. XXX XX Y., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 446,03 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne z tejto sumy od 6.8.2016 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalobca m á n á r o k voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 46%, o ktorých výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu 30.6.2016 sa žalobkyňa domáhala, aby súd rozhodol o povinnosti žalovaného vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 612,01 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 612,01 Eur od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému a nahradiť trovy konania.

2. Žalobu odôvodnila tým, že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX z 3.5.2005. Keďže sa jej táto zmluva nezachovala, požiadala žalovaného o jej zaslanie, ale ten jej oznámil, že ňou nedisponuje, keďže sa nachádza v externom archíve. Zaslal jej ale prehľad platieb na predmetnú zmluvu. Uviedla, že z internetovej stránky žalovaného zistila podrobnosti predmetnej zmluvy č. XXXXXXXX, z ktorej vyplýva, že zmluva bola uzavretá dňa 3.5.2005 vo výške 5.000,- Sk (165,997 Eur) s tým, že žalovanému zaplatila sumu 777,98 Eur.

3. Žalobkyňa poukázala na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa § 4 ods. 2 zák. c. 258/2007 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (ďalej len „ZoSU“), okrem iného aj RPMN. Dodala, že žiadna zmluva žalovaného v tom čase hodnotu RPMN neupravovala, preto sa považuje poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Bezdôvodné obohatene žaluje vo výške rozdielu medzi jej platbami, t.j. 777,98 Eur a výškou úveru 165,97 Eur, teda vo výške 612,01 Eur.

4. Žalobkyňa uviedla, že o tom, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil, sa dozvedela od združenia na ochranu občana spotrebiteľa, v mesiaci máj 2016, kedy bola informovaná o tom, že predmetná zmluva nemá náležitosti predpísané zákonom. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe uviedla, že všeobecné súdy opakovane posúdili konanie dodávateľov, ktorí porušujú spotrebiteľské

právo, ako úmyselné konanie vedúce k bezdôvodnému obohateniu na úkor spotrebiteľov, čo má za následok desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu.

5. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a označil ju za zjavne nedôvodnú. Vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Vzniesol tiež námietku premlčania. Mal za to, že k bezdôvodnému obohateniu nedošlo a akýkoľvek nárok na jeho vydanie podlieha zákonnej objektívnej premlčacej, pričom v žalobe absentujú aj skutočnosti rozhodujúce pre určenie začatia plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Zdôraznil, že pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to kratšia subjektívna a dlhšia objektívna, a že požadovaný nárok sa stal premlčaný v objektívnej i subjektívnej lehote v celom rozsahu dňa 5.4.2010 s tým, že žalobca svoju žalobu uplatnil na súde až dňa 30.6.2016. Žalobu navrhol zamietnuť.

6. Žalobkyňa (zastúpená advokátom - viď § 291 ods. 3 CSP) sa k písomnému vyjadreniu žalovaného, hoci ju na to súd postupom podľa § 167 ods. 3 CSP spolu s jeho doručením vyzval a poučil o sudcovskej koncentrácii konania, písomne nevyjadrila.

7.1. Súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 13C/221/2016-32 zo dňa 22.11.2019 tak, že žalobu na základe námietky premlčania zamietol. Súd pritom vychádzal z toho, že žalobkyňa svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia odvodzovala z nedostatku uvedenia náležitosti RPMN v písomnej zmluve o úvere (majúcej za následok, že sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov) a svoje platby. Dotknutá zmluva o spotrebiteľskom úvere bola pritom písomná a podpísaná žalobkyňou, teda žalobkyňa tak jej (vytýkané) znenie (obsah svojho právneho úkonu) poznala už od jej podpisu, a keďže posledná platba, ktorú žalovaná v súvislosti s dotknutou zmluvou o úvere žalovanému uhradila (a na základe ktorej tak bezdôvodné obohatenie vzniknúť mohlo), bola uskutočnená ešte dňa 5.4.2007, a žaloba bola podaná po uplynutí viac ako 9 rokov (30.6.2016) potom, bola uplatnená po uplynutí premlčacej doby, a to jednak po márnom uplynutí subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 OZ dňa 5.4.2009 počítanej najneskôr odo dňa jej poslednej úhrady žalobcovi, keď žalobkyňa mala k dispozícii (poznala) všetky skutkové okolnosti o svojom eventuálnom plnení (bez právneho dôvodu) a mohla tak prvýkrát podať žalobu na jeho vydanie, ako aj po márnom uplynutí objektívnej 3-ročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 2 OZ dňa 5.4.2010 počítanej v tomto prípade taktiež odo dňa jej poslednej úhrady, keď k eventuálnemu bezdôvodnému obohateniu z jej úhrad naposledy došlo.

7.2. V súvislosti so začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej doby súd vychádzal z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR, a to s poukazom na jeho rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo/67/2011, 3 Cdo/169/2017 a 8 Cdo/163/2018, podľa ktorých „to, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie“ s tým, že „Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie skutkového stavu, teda nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie.“ Na základe toho súd dospel k záveru, že v danom prípade žalobkyňa všetky rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých bolo možné vyvodiť, že (podľa jej interpretácie) došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil, poznala (mala k dispozícii) a žalobu mohla podať od toho času, keď mala k dispozícii napadnutú zmluvu a vedela čo a komu (na jej základe) plnila, a keďže poslednou z týchto skutočností (nakoľko vytýkané znenie zmluvy mala k dispozícii už predtým) bola jej posledná platba (ako plnenie, z ktorého mohlo vzniknúť bezdôvodné obohatenie žalovaného naposledy), a žaloba bola podaná viac ako 2 roky po tom, takto uvažovaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia (ak by tu aj bol) je už premlčaný.

7.3. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe súd vychádzal z toho, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia bol uplatnený aj po uplynutí 3 ročnej objektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 107 ods. 2 OZ (po tom čo k nemu eventuálne naposledy došlo). V súvislosti s úvahami o 10 ročnej objektívnej premlčacej dobe (pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení), ktorú

žalobkyňa odvodzovala z toho, že žalovaný nemal svoje zmluvy v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch, a teda len z poukazu na jeho postavenie a nedodržanie objektívnych noriem, pritom súd odkázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. sp. zn. 1Cdo 238/2017 zo dňa 18.10.2018, podľa ktorého: „... samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôže bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa).“

7.4. Súd napokon poukázal aj na to, že z vyššie uvedenej rozhodovacej praxe NS SR už napokon v obdobnej veci vychádzal aj Krajský súd v Prešove (pod sp. zn. 25Co/84/2018).

8.1. Proti tomuto rozsudku však podala žalobkyňa odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 8Co/10/2020 - 963 zo dňa 30.11.2020 uvedený rozsudok z dôvodov nesprávneho ustálenia začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby (viď bod 25. odôvodnenia) a nesprávnosti tvrdenia o nemožnosti aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej doby (bod 26. odôvodnenia) ako nepreskúmateľný zrušil a vec vrátil tunajšiemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8.2. Odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení uviedol, že žalobkyňa vstupovala do zmluvného vzťahu so žalovaným ako so subjektom podnikajúcim v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov v dobrej viere, že žalovaným predložená a vopred pripravená zmluva bude obsahovať všetky náležitosti vyžadované v tom čase účinným zákonom č. 258/2001 Z.z. a že v čase úhrady poslednej splátky žalobkyňa ako priemerná spotrebiteľka nemohla ani len predpokladať, že žalovanému uhrádzala aj peňažné plnenia, na ktoré mu zákonný nárok nevznikol. Dodal, že začiatok subjektívnej premlčacej doby je viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila, a slová „keď sa oprávnený dozvie“, je potrebné vykladať v tom zmysle, že oprávnená osoba musí nadobudnúť vedomosť o skutočnostiach uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka s tým, že nie je možné len predpokladať, že by oprávnená osoba mohla skutkové okolnosti vedieť alebo že by sa o tom mohla dozvedieť alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť.

8.3. Podľa odvolacieho súdu v prejednávanej veci je nepochybné, že žalobkyňa o uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj o povinnostiach zo zmluvy vyplývajúcich, mala vedomosť, avšak samotná vedomosť o týchto skutočnostiach sama o sebe neznamená aj skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že vzniklo bezdôvodné obohatenie. Na to, aby bezdôvodné obohatenie vzniklo, je potrebné, aby sa uplatnila fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a na jej uplatnenie je zase potrebné, aby boli splnené presne špecifikované predpoklady vyplývajúce zo zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Na to, aby sa spotrebiteľ skutočne dozvedel o bezdôvodnom obohatení, musel by skutočne vedieť, že na ním uzatvorenú zmluvu o úvere sa vzťahuje fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti vyplývajúca zo zákona. Odvolací súd uzavrel, že o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného sa žalobkyňa podľa vlastného vyjadrenia dozvedela od združenia na ochranu občana spotrebiteľa v mesiaci máj 2016, keď združenie informovalo žalobkyňu o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane veriteľa vo výške 612,01 eur, a bližšie uvedená časová postupnosť jednotlivých krokov žalobkyne súvisiaca s jej snahou získať vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného nasvedčuje tomu, ak z ďalšieho dokazovania nevyplývajú nové skutočnosti, že žalobkyňa ešte pred návštevou Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia nemala.

8.4. Podľa odvolacieho súdu správnym nie je ani tvrdenie o nemožnosti aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej doby vyplývajúcej z ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd uviedol, že žalovaný ako banka má dlhodobu v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V čase uzatvorenia zmluvy zákon č. 258/2001 Z.z. v ustanovení § 4 upravoval náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a s neuvedením niektorých spája sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Žalobkyňa poukázala na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa § 4 ods. 2 zák. c. 258/2007 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, okrem iného aj RPMN, a dodala, že žiadna zmluva žalovaného v tom čase hodnotu RPMN neupravovala, preto sa považuje poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Odvolací súd

uviedol, že ak tieto zákonom vyžadované osobitné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere dodržané neboli, žalovaný sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie takejto zmluvy nemôže zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedľuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobkyne s tým, že rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Odvolací súd uzavrel, že ak žalovaný ako subjekt dlhodobopôsobiaci na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov, v rozpore so zákonom nedodrží predpísané náležitosti zmluvy spôsobujúce, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, jeho konanie nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Podľa odvolacieho súdu je skutočne veľmi ťažko uveriť, aby žalovaný ako banka nemal vedomosť o tom, čo môže spôsobiť uzavretím zmluvy bez uvedenia týchto náležitostí a pre prípad, že sa tak stane, že s tým nebol uzrozmenný.

8.5. Podľa odvolacieho súdu (bod 35.) po vrátení spisu bolo úlohou súdu prvej inštancie zistiť, či skutočne sú naplnené dôvody bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, tak ako ich špecifikovala žalobkyňa v podanej žalobe s tým, že ak následne poskytnutý úver bude potrebné kvalifikovať ako bezúročný a bez poplatkov, súd prvej inštancie mal nanovo posúdiť dvojročnú subjektívnu premičiaciu dobu od momentu, kedy sa žalobkyňa dozvedela o skutku z porušenia práva, t.j. o všetkých skutkových zložkách bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd dodal, že muselo ísť o skutočnú a nie predpokladanú vedomosť o skutku z porušenia práva zakladajúceho nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, a že ak sa naplnia úvahy o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, musí byť ustálený moment, ku ktorému došlo k zaplateniu sumy zodpovedajúcej istine, na ktorú má žalovaný nárok. Odvolací súd uviedol, že od tohto momentu poukazovala žalobkyňa na účet žalovaného sumy, na ktoré žalovaný nárok nemal práve z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, a že každé z týchto plnení je potom podriaditeľné pod plynutie objektívnej premičacej doby, pričom ide o čiastkové plnenia vyplývajúce z jednotlivých splátok a zakladajúce zároveň vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Podľa odvolacieho súdu mal byť žalobkyni daný priestor, aby vysvetlila svoje úvahy o bezdôvodnom obohatení z hľadiska toho, že bolo získané úmyselne, a priestor aj na návrh na dokazovanie v tomto smere s pripomenutím, že ide o vec týkajúcu sa účasti slabšej strany sporu v konaní v zmysle ust. § 290 a nasl. C.s.p., a súd vo veciach takejto povahy nie je viazaný návrhmi strán na dokazovanie a môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

9. Na základe uvedeného súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, vyzval žalobkyňu, aby predložila návrhy na doplnenie dokazovania na preukázania toho, že v čase, kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať bezdôvodné obohatenie na úkor žalobkyne. Následne žalobkyňa na základe tejto výzvy vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 6.2.2021 uviedla, že dôkazom o úmyselnom bezdôvodnom obohatení sa žalovaného na jej úkor, je konanie samotného žalovaného. Uviedla, okrem iného, že obchodník, profesionál vedel, že mu bola platba vyplatená v rozpore so zákonom, a napriek tomu si platbu ponechal. Chcel platbu prijať a prijal ju, vediac, že je to platba prevyšujúca spotrebiteľovi poskytnutú sumu, a nepatrí mu z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, prípadne z dôvodu neplatnosti úverovej zmluvy. Žalobkyňa uviedla, že objektívna desaťročná premičacia doba na premičanie bezdôvodného obohatenia preto začína plynúť prijatím každej takejto nedôvodne prijatej platby od momentu, keď ju veriteľ od spotrebiteľa prijal. Podľa žalobkyne je vylúčené, aby žalovaný, ako profesionál v poskytovaní úverov, nepoznal spotrebiteľské právo a prijímal platby nad spotrebiteľovi poskytnutú sumu pri neplatných úveroch, alebo nad istinu úveru pri bezúročných a bezpoplatkových úveroch a pri neplatných zmluvách.

10. Žalovaný sa následne k doručenému vyjadreniu žalobkyne a skutkovým tvrdeniam v ňom uvedeným písomne nevyjadril, hoci ho na to súd pri príprave pojednávania uznesením podľa § 167 ods. 3 CSP vyzval s tým, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť.

11. Keďže v danom prípade hodnota sporu bez príslušenstva (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka) neprevyšuje sumu 1000,- Eur (tzv. „drobný spor“), súd vec v súlade s ust. § 297 CSP prejednal bez nariadenia pojednávania, a prihliadol pritom na obsah spisu a vykonané dôkazy.

12. Súd sa teda oboznámil so žalobou, vykonal dokazovanie všetkými predloženými listinnými dôkazmi, ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený, a zistil tento podstatný skutkový stav:

13. Podľa nespochybných tvrdení žalobkyne a výpisu z tzv. klientskej zóny žalobkyne u žalovaného (č.l. 10 spisu) poskytol žalovaný žalobkyňu na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX zo dňa 3.5.2005 úver vo výške 165,97 Eur, pričom žiadna zmluva žalovaného v tom čase hodnotu RPMN neupravovala, a na túto zmluvu mu žalobkyňa zaplatila sumu 777,98 Eur. Podľa prehľadu splátok k jednotlivým zmluvám predloženého žalobkyňou (č.l. 9) pritom žalobkyňa k tejto zmluve, na základe ktorej jej bola poskytnutá suma 165,97 Eur, vykonala žalovanému 2 úhrady, a to dňa 31.10.2005 vo výške 331,95 Eur a dňa 5.4.2007 vo výške 446,03 Eur. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu vyjadreného v tejto veci, ktorým je súd prvej inštancie viazaný, keďže z ďalšieho dokazovania nevyplývajú nové skutočnosti, o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného sa žalobkyňa podľa vlastného vyjadrenia dozvedela od združenia na ochranu občana spotrebiteľa v mesiaci máj 2016, keď združenie informovalo žalobkyňu o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane veriteľa vo výške 612,01 eur, a časová postupnosť jednotlivých krokov žalobkyne súvisiaca s jej snahou získať vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného nasvedčuje tomu, že žalobkyňa ešte pred návštevou Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia nemala. Keďže žalovaný je pritom podľa výpisu z obchodného registra subjektom dlhodobo pôsobiacim na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov, a podľa nespochybných tvrdení žalobkyne žiadna zmluva žalovaného v tom čase, a teda ani jeho zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX zo dňa 3.5.2005 uzavretá so žalobkyňou, hodnotu RPMN neupravovala, čím v nej tak absentovala zákonom predpísaná náležitosť zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSU“) spôsobujúca, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, podľa právneho názoru odvolacieho súdu, konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech.

14. Podľa § 497 zák. č. 513/1991 Zb. (ďalej len „Obchodný zákonník“ alebo aj „OBZ“) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. V prejednávanej prípadnej veci je zrejmé, že ide o právny vzťah vyplývajúci zo zmluvy o úvere, ktorá má v zmysle ust. § 261 ods. 6 OBZ povahu tzv. absolútneho obchodného záväzkového vzťahu spravujúceho sa ustanoveniami tretej časti tohto zákona. Zo skutočností uvedených žalobkyňou však vyplýva, že v podrobnostiach ide o nároky vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a právny vzťah (zmluvu) medzi účastníkmi je preto potrebné posúdiť aj podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSU“), ktorý stanovuje špeciálnu úpravu spotrebiteľských úverov.

16. Podľa § 1 ods. 1 ZoSU tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

17. Podľa § 4 ods. 1 ZoSU zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

18. Podľa § 4 ods. 2 písm. g) ZoSU zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

19. Podľa § 451 ods. 2 zák. č. 40/1964 Zb. (ďalej len „Občianskeho zákonníka“ alebo aj „OZ“) bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

20. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

21. Podľa § 100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

22. Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

23. Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

24. Podľa § 563 OZ - ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

25. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení platnom v čase vzniku právneho vzťahu (viď § 10c tejto vyhlášky) - výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

26. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení zmluva o úvere predpokladá záväzok veriteľa, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a záväzok dlžníka poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Ďalší obsah takéhoto právneho vzťahu (vrátane niektorých otázok týkajúci sa úročenia, úrokov a ich splatnosti) je vo všeobecnosti subsidiárne určený dispozitívnymi normami § 498 a nasl. Obchodného zákonníka (ak strany nedohodnú inak). V prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere (čo je aj tento prípad) však zákon pre vznik práva na úroky a poplatky v zmysle § 4 ods. 2 ZoSU, okrem písomnej formy zmluvy, vyžaduje aj jej ďalšie obligatórne obsahové náležitosti. Zmluva musí obsahovať okrem iného i ročnú percentuálnu mieru nákladov s tým, že ak nie je uvedená, v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. g) ZoSU platí, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Keďže v danom prípade podľa nespochybných tvrdení žalobkyne žiadna zmluva žalovaného v tom čase, a teda ani jeho zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX zo dňa 3.5.2005 uzavretá so žalobkyňou, túto náležitosť neobsahovala, poskytnutý spotrebiteľský úver sa preto v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. g) ZoSU považuje za bezúročný a bez poplatkov. Tým sa majú na mysli nepochybne všetky úroky a poplatky vzťahujúce sa k tomuto úveru, a žalovaný tak mal právo len na vrátenie poskytnutej sumy.

27. Vzhľadom na to súd považoval právo žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému v rozsahu uplatneného rozdielu medzi výškou poskytnutého úveru a jej platbami žalovanému za dané, avšak vzhľadom na žalovaným vznesenú námietku premlčania jej ho súd v tomto konaní mohol priznať iba čiastočne. Súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, síce neuznal námietku premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia pre uplynutie dvojročnej subjektívnej premlčacej doby (počítanej v zmysle ust. § 107 ods. 1 OZ odo dňa, kedy sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil), keďže podľa právneho názoru odvolacieho súdu sa žalobkyňa dozvedela o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného od združenia na ochranu občana spotrebiteľa v mesiaci máj 2016 (keď združenie informovalo žalobkyňu o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane veriteľa vo výške 612,01 eur), a žaloba bola podaná v lehote menej ako dva roky potom, a ani námietku premlčania pre uplynutie objektívnej premlčacej doby troch rokov počítanej odo dňa, kedy k nemu došlo, keďže podľa právneho názoru odvolacieho súdu konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech, a na tento nárok tak treba v zmysle ust. § 107 ods. 2 OZ aplikovať desaťročnú premlčaciu dobu počítanú odo dňa, kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo. Žalobkyňa, ktorá pre nedostatok náležitostí uvedenia RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere bola žalovanému povinná vrátiť len ním poskytnutú sumu, však uskutočnila na túto zmluvu žalovanému 2 úhrady, a to dňa 31.10.2005 vo výške 331,95 Eur a dňa 5.4.2007 vo výške 446,03 Eur. Časť úhrady žalobkyne žalovanému z prvej platby sumy 331,95 Eur vo výške 165,98 Eur (nad poskytnutú sumu 165,97 Eur, ktorú

bola povinná žalovanému vrátiť), z ktorej žalobkyňa odvodzuje svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, tak bola žalovanému uhradená už dňa 31.10.2005, no žaloba bola na súd podaná až dňa 30.6.2016 po uplynutí desaťročnej premlčacej doby počítanej odo dňa, kedy o obohatení v tejto časti došlo. Keďže teda žaloba bola ohľadom tejto časti podaná na súde po uplynutí maximálnej premlčacej doby 10 rokov, po ktorej sa najneskôr právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 107 ods. 2 OZ premlčuje, a žalovaný sa premlčania dovolal, súd z tohto dôvodu (keďže podľa § 100 ods. 1 OZ premlčané právo veriteľovi priznať nemožno) žalobkyni jej právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v tomto rozsahu priznať nemohol.

28. Preto súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu bezdôvodného obohatenia v rozsahu rozdielu medzi peňažnými prostriedkami, ktoré žalobkyni na základe zmluvy o úvere v sume 165,97 Eur poskytol (a na ktorých vrátenie tak mal nárok) a tými, ktoré mu žalobkyňa na tento úver vo výške 777,98 Eur zaplatila, teda vychádzajúc zo sumy 612,01 Eur, z ktorej však v dôsledku premlčania odpočítal sumu vo výške 165,98 Eur uhradenú viac ako 10 rokov pred podaním žaloby. Súd teda rozhodol, že žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 446,03 Eur vychádzajúcej zo sumy uhradenej mu žalobkyňou bez právneho dôvodu (nad sumu poskytnutého úveru) menej ako 10 rokov pred podaním žaloby. Pokiaľ ide o úroky z omeškania spojené s vydaním bezdôvodného obohatenia (uplatnené odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému), nakoľko čas splnenia tohto dlhu nie je ustanovený právnym predpisom a žalobkyňa žalovaného o jeho vydanie osobitne nepožiadala, v zmysle ust. § 563 OZ bol žalovaný povinný vydať žalobkyni priznané bezdôvodné obohatenie nasledujúceho dňa po doručení žaloby (doručenej mu 5.8.2016), od ďalšieho dňa je v omeškaní s plnením tohto peňažného dlhu, a preto je povinný platiť žalobkyni z dlžnej sumy aj úroky z omeškania. Súd preto žalobcovi priznal uplatnenú a nepremlčanú časť sumy bezdôvodného obohatenia spolu so zákonnými úrokmi z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nar. vlády Slovenskej za čas po jeho splatnosti vo výške o osem percentuálnych bodov vyššej než bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania tak, ako je uvedené výrokovej časti tohto rozsudku, a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

29. O náhrade trov konania, zahŕňajúcich aj trovy doterajšieho (predchádzajúceho) odvolacieho konania, súd rozhodoval v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Žalobkyňa bola v konaní o svojej žalobe na zaplatenie 612,01 Eur úspešná v časti vo výške 446,03 Eur, čo predstavuje 73% úspešnosť, žalovaný bol v konaní procesne úspešný vo zvyšku, čo predstavuje 27% úspešnosť, takže žalobkyňa má potom podľa pomeru úspechu nárok na náhradu trov konania v rozsahu pomerného rozdielu vo výške 46%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.